

Plan Be Active Senior Volunteers
2015-1-PT01-KA204-01293

Modul za usposabljanje:
SOCIALNO VKLJUČEVANJE

Posvečanje raznolikosti

Vodnik za prostovoljce

Erasmus+

Plan Be
Active Senior Volunteers

Plan Be konzorcij

FREGUESIA DE CASCAIS E ESTORIL – Projektni koordinator | Cascais, Portugalska

ASSOCIAÇÃO ANIMAM VIVENTEM – Partner | Cascais, Portugalska

KUUSANKOSKEN RETKEILIJÄT RY – Partner | Kouvola, Finska

RIC NOVO MESTO – Partner | Novo mesto, Slovenija

SINERGIA SOCIETA COOPERATIVA SOCIALE – Partner | Bitonto, Italija

Kontakti

Koordinator projekta: Freguesia de Cascais e Estoril

Kontaktna oseba: ga. Rita Serra Coelho

Naslov: Largo Cidade de Vitoria, 2750-319 Cascais – Portugalska

E-pošta: projetoeseuropeus@jf-cascaisestoril.pt

Tel.: + 351 214849550

Pravno obvestilo

Publikacijo je pripravilo partnerstvo projekta Plan Be. Namen publikacije je dati praktično podporo v procesu implementacije projekta.

Publikacija ne predstavlja znanstvenih, pedagoških ali akademskih stališč konzorcija projekta. Ne partner ali katerakoli osebe, ki deluje v imenu konzorcija niso odgovorni za posledice uporabe te publikacije.

Ta publikacija je oblikovana s pomočjo sredstev Evropske skupnosti.

Vsebina publikacije (komunikacije) je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

© 2017 – Konzorcij Plan Be. Vse pravice pridržane. Licencirano Evropski Uniji pod pogoji.

KAZALO VSEBINE

1	Uvod	4
2	Kaj je socialno vključevanje?	5
3	Evropski vidik	6
4	Prostovoljstvo, raznolikost in socialna vključenost	7
4.1	Zakaj je pomembno?	7
	Kaj pomeni raznolikost?	7
	Kako izgleda raznolikost?	8
	Dimenzije Raznolikosti	8
	Kje lahko najdemo raznolikost?	9
	Kaj je lahko pri Raznolikosti težavnega?	9
5	Stereotipi, predsodki in diskriminacija	10
	Kaj so Stereotipi?	10
	Kaj so predsodki?	11
	Prepoznavanje predsodkov	12
	Kako lahko pomagamo zmanjšati predsodke med prostovoljskimi projekti?	12
	Predsodki in diskriminacija	12
6	Praktična vaja 1 - »5 stvari, ki me predstavljajo«	13
7	Praktična vaja 2 - »Plasti Raznolikosti«	14
8	Študija primera 1 - »GTO LX«	15
9	Študija primera 2 - »NFE«	16
10	Spletna literatura	17

1 UVOD

Skozi ta izobraževalni modul bodo udeleženci lahko preučili pojave socialnega vključevanja, in s tem določili njen okvir, določene strategije na nivoju EU, in se osredotočili na raznolikost ter spoznali, kako ravnati s predsodki in stereotipi.

Osredotočili se bomo na to, da udeleženci spoznajo, kako je vsak posameznik edinstven in prepoznajo individualne razlike med nami. Te so lahko povezane z raso, etnično skupino, spolom, spolno usmerjenostjo, socialno-ekonomskim položajem, starostjo, fizičnimi lastnostmi, verskim prepričanjem, političnim prepričanjem, ali z ostalimi ideologijami.

Pri tej določeni zadevi se bomo posvetili temah kot so, kaj pomeni kultura in kako je povezana z vsakdanjikom, da bi prepoznali prepričanja, norme, pravila, vrednote, ki vplivajo na obnašanje vsake osebe in skupine. Naš cilj bo spoznati, kako se ta nabor pravil razlikuje od skupine do skupine. Pa tudi da kultura kot pojav vsebuje nacionalno kulturo, pa tudi druge tipe kultur, ki si jih v življenju izberemo in se z njimi povežemo. Opisane teme so bistveni del medkulturnega učenja in so pomembni del pri razvijanju odprtosti do razlik med ljudmi.

Poleg tega bodo udeleženci spoznali ovire, ki se pojavijo pri razvijanju medkulturnega dialoga in kako reševati konflikte ter našli možnosti premagovanja teh izzivov. V središču bo razumevanje in ozaveščenost, kako lahko nastanejo stereotipi, predsodki, diskriminacija in nasilje in kako najti rešitve, ki bodo vodile nenasilnim rezultatom.

Brez solidarnosti ne bo pravičnosti. Brez družbenih gibanj ne bo nobenih pravic.

Joia Mukherjee

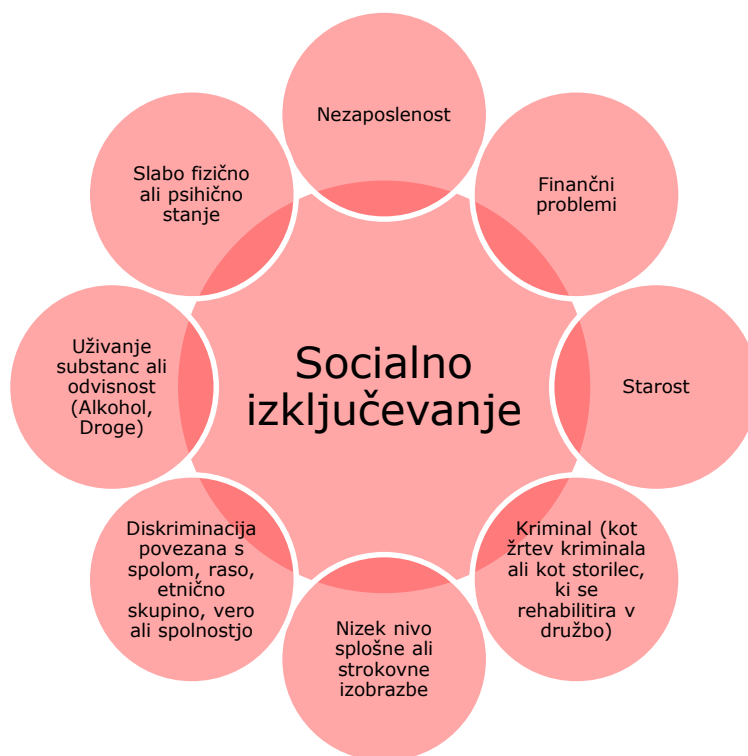
2 KAJ JE SOCIALNO VKLJUČEVANJE?

Da bi bolje razumeli pomen Socialnega Vključevanja, ga moramo spoznati v povezavi s konceptom Socialnega Izključevanja. Pri debati o tej temi se pojavlja problem posploševanja tega izraza, ki pa pomeni različne stvari različnim ljudem.

Socialno izključevanje po navadi opisuje pojav, kjer se določeni ljudje ne upošteva, nimajo glasu, ali svojega deleža v družbi, v kateri živijo. Razlogov za socialno izključevanje je več in so po navadi na videz povezani s faktorji, ki vplivajo na socialne in ekonomske okoliščine oseb ali skupnosti, kar posledično preprečuje ljudem, da bi se v celoti vključili v družbo.

Socialno vključevanje se pogosto uporablja v pomenu nasprotnega učinka »socialnega izključevanja«. Po navadi izhaja iz več pozitivnih dejanj, ki so usmerjena v to, da se vsaki osebi ali skupnosti zagotovi priložnost sodelovanja v družbi. Pokriva dele življenja, ki pripomorejo k uživanju varnega in produktivnega življenja, navkljub rasi, etnični skupini, spolu, spolni usmerjenosti, socialno-ekonomskemu položaju, starosti, fizičnim zmogljivostim, verskim in političnim prepričanjem, ali drugim ideologijam.

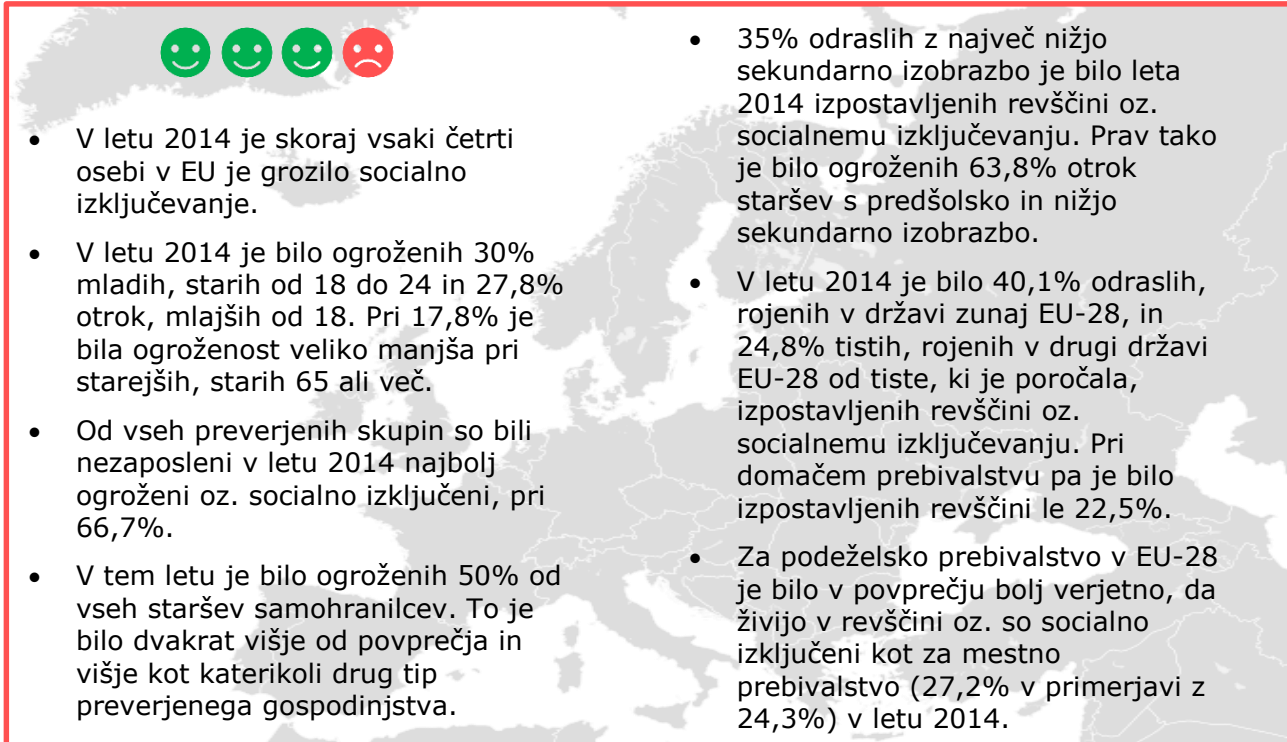
Nekaj primerov situacij, ki lahko vodijo k socialnemu izključevanju:

3 EVROPSKI VIDIK

Glede na to da več kot 120 milijonom ljudi v EU grozi revščina ali socialno izključevanje, so voditelji EU zaprisegli, da vsaj **20 milijonov ljudi rešijo revščine in socialnega izključevanja do leta 2020**. Boj proti revščini in socialnemu izključevanju je v osrčju strategije Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast.

Kako revščina in socialno izključevanje vplivata na Evropo?

- V letu 2014 je skoraj vsaki četrti osebi v EU je grozilo socialno izključevanje.
- V letu 2014 je bilo ogroženih 30% mladih, starih od 18 do 24 in 27,8% otrok, mlajših od 18. Pri 17,8% je bila ogroženost veliko manjša pri starejših, starih 65 ali več.
- Od vseh preverjenih skupin so bili nezaposleni v letu 2014 najbolj ogroženi oz. socialno izključeni, pri 66,7%.
- V tem letu je bilo ogroženih 50% od vseh staršev samohranilcev. To je bilo dvakrat višje od povprečja in višje kot katerikoli drug tip preverjenega gospodinjstva.
- 35% odraslih z največ nižjo sekundarno izobrazbo je bilo leta 2014 izpostavljenih revščini oz. socialnemu izključevanju. Prav tako je bilo ogroženih 63,8% otrok staršev s predšolsko in nižjo sekundarno izobrazbo.
- V letu 2014 je bilo 40,1% odraslih, rojenih v državi zunaj EU-28, in 24,8% tistih, rojenih v drugi državi EU-28 od tiste, ki je poročala, izpostavljenih revščini oz. socialnemu izključevanju. Pri domačem prebivalstvu pa je bilo izpostavljenih revščini le 22,5%.
- Za podeželsko prebivalstvo v EU-28 je bilo v povprečju bolj verjetno, da živijo v revščini oz. so socialno izključeni kot za mestno prebivalstvo (27,2% v primerjavi z 24,3%) v letu 2014.

4 PROSTOVOLJSTVO, RAZNOLIKOST IN SOCIALNA VKLJUČENOST

4.1 ZAKAJ JE POMEMBNO?

Vse več sosesk in skupnosti vključuje kompleksno mešanico ras, kultur, jezikov, verske pripadnosti, itd. Zaradi tega se bodo prostovoljci v današnjem času, po vsej verjetnosti, srečevali z izzivi interakcije in sodelovanja z ljudmi, ki so drugačni od njih. Znati se dobro povezati z vsemi vrstami ljudi v prostovoljskih aktivnostih je veščina, ki postaja vse bolj pomembna. Razumeti, sprejeti in ceniti raznolikost okolja, iz katerega prihajamo, vse to lahko pomaga prostovoljcem, da dosežejo napredek v tem večno spreminjajočem svetu.

Raznolikost ne predpostavlja le to, da so vsi posamezniki unikatni; tj. drugačni, ampak tudi to, da je ta drugačnost resnično dodatna vrednost.

Dokončani prostovoljski projekti naj bi imeli dvojni fokus - ne le da vključujejo ljudi, ampak tudi, da krepijo znanje, spretnosti in obnašanje, ki so potrebni, da se sprejme, podpre in promovira razlike v družbi.

Zato je pomembno, da prostovoljci lahko:

- Prepoznajo, kako samoomejujemo naše razmišljanje;
- Odkrijejo, na več načinov, kako imajo ljudje iz različnih kultur in okolja podobne vrednote in prepričanja;
- Postanejo bolj zavestni svojih lastnih kulturnih pogledov in stereotipov, ki so jih ne vede prevzeli;
- Sprejmejo in spoštujejo razlike in podobnosti pri ljudeh.

Kaj pomeni raznolikost?

Raznolikost se v tem izobraževalnem kontekstu nanaša na razlike vseh vrst.

Ideja raznolikosti vključuje sprejemanje in spoštovanje.

To pomeni, da se moramo zavedati, da je vsak posameznik edinstven in znamo prepoznati posamezne razlike med nami. Gre za odkrivanje teh razlik v varnem, Pozitivnem, in vzgojnem okolju.

Gre za razumevanje eden drugega in nadgradnjo od preprostega toleriranja do sprejetja in občudovanja bogatih raznolikosti, ki jih najdemo v vsakem posamezniku.

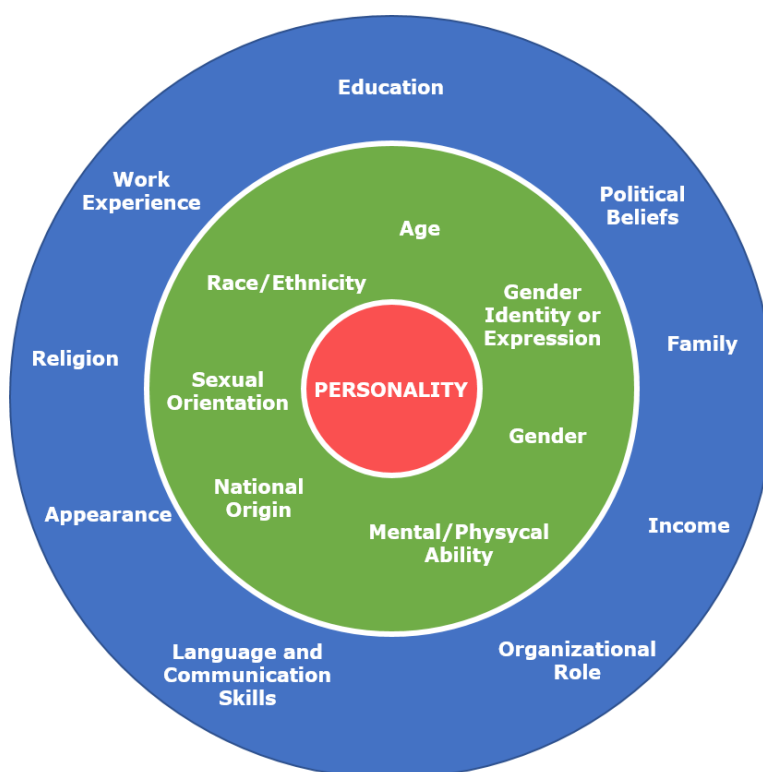
Kako izgleda raznolikost?

Pri raznolikosti ne gre le za naš zunanji izgled. Nekateri tipi raznolikosti so bolj očitni kot drugi, kot so na primer etnična skupina, religija, kultura in jezik. Vendar je raznolikost širši pojem. Nanaša se tudi na različne (ne)zmožnosti, nivoje izobrazbe, socialno okolje, finančno stanje in zdravstvene probleme, ki nas delajo drugačne od drugih.

Gotovo se lahko spomnite še mnogih drugih razlik, ki prispevajo k raznolikosti človeških bitij sveta.

Dimenzije Raznolikosti

Kolo »Dimenzij raznolikosti« kaže na kompleksnost filtrov raznolikosti, skozi katere vsi obdelujemo dražljaje in podatke. To pa vodi k domnevam, ki jih ustvarjamo (po navadi o obnašanju drugih ljudi), ki pa na koncu spodbudijo naše lastne reakcije, te pa imajo vpliv na druge.

1. Osebnost: Ta vključuje, kaj ima posameznik rad in kaj ne, njegove vrednote in prepričanja. Osebnost se oblikuje zgodaj v življenju in nanjo vplivata, pa tudi sama vpliva na ostali dve plasti v posameznikovem življenju ter pri poklicnih odločitvah.

2. Notranje dimenzije: Te vključujejo vidike raznolikosti, nad katerimi nimamo nobene kontrole (čeprav se »telesna sposobnost« lahko spremeni skozi čas, z izbiro, ali bomo aktivni ali ne, ali v primerih bolezni in nesreč.) Ta dimenzija je plast, pri kateri prihaja do več razhajanj med ljudmi in katera tvori jedro mnogih prizadevanj na področju raznolikosti. Te dimenzije vključujejo stvari, ki jih prvo opazimo pri drugih, kot so rasa ali spol in na podlagi katerih tvorimo domneve in mnenja.

3. Zunanje dimenzije: Te vključujejo vidike življenja, nad katerimi imamo nekaj kontrole, ki se skozi čas lahko spremenijo, in ki po navadi tvorijo podlago za odločitve o karieri in načinu dela. Ta plast pogosto določi, vsaj delno, s kom se spoprijateljimo in kaj storimo pri delu. Ta plast pove veliko tudi o tem, s kom bi radi bili.

Središče kolesa predstavlja notranje dimenzije, ki so najbolj stalne in vidne. Zunanji del kolesa predstavlja dimenzije, ki smo jih pridobili in se skozi čas spremenijo. Kombinacije vse teh dimenzij vplivajo na naše vrednote, prepričanja, obnašanje, izkušnje in pričakovanja in zaradi njih smo kot posamezniki edinstveni.

Medtem ko vključenost omogoča, da so lahko vsi udeleženi, poudarjanje raznolikosti omogoča, da so vsi lahko udeleženi na svoj način, tako da se spoštuje razlike v normah, prepričanjih, mnenjih in življenjskih izkušnjah.

Kje lahko najdemo raznolikost?

Nikamor ne rabimo iti, da bi našli raznolikost. Ozrite se okoli sebe, pogledjte vašo družino in prijatelje in našli jo boste. Vsaka oseba, ki jo poznate, je drugačna. Kaj pa vaši bratje, sestre, sinovi, hčerke, bratranci in sestrične?

- Zgledajo vsi enako? Zvenijo vsi enako? Imajo enake veščine in talente, enake interese?
- Lahko ste si malce podobni (mogoče imate vsi enako barvo las), se pa tudi v marsičem razlikujete.

Najboljša stvar pri raznolikosti pa je, da naredi svet veliko bolj zanimiv, in poln zanimivih ter drugačnih ljudi. Kako dolgočasno bi bilo, če bi bile vse stvari in vsi ljudje enaki?!

Kaj je lahko pri raznolikosti težavnega?

- Nekateri ljudje se bojijo raznolikosti;
- Nekateri ljudje se bojijo sprememb;
- Nekateri ljudje želijo, da so vsi taki kot oni;

- Nekateri ljudje ne želijo sprejeti dejstva, da drugi ljudje nimajo enakih prepričanj kot jih imajo sami;
- Nekateri ljudje so neprijazni do tistih, ki jih dojemajo kot drugačne na ta ali oni način.

To neprijaznost lahko nekako opišemo s tremi besedami: stereotipi, predsodki in diskriminacija.

5 STEREOTIPI, PREDSDOKI IN DISKRIMINACIJA

Stereotipe, predsodke, in diskriminacijo razumemo kot povezane, vendar med seboj različne pojme.

Kaj so stereotipi?

Stereotipi so **prepričanja o ljudeh na podlagi njihove pripadnosti neki skupini**, in to je nekaj v kar verjamemo, da je resnično za določeno skupino ljudi.

Če verjamemo v stereotipe, sklepamo, da ima neka oseba celoten nabor lastnosti in sposobnosti, ki jih pripisujemo vsem članom te skupine.

Te ideje lahko dobimo iz lastnih izkušenj, od družinskih članov, od ljudi, ki jih poznamo, od skupin, ki jim pripadamo, iz vsega, kar vidimo in preberemo v novicah ali v družbenih medijih in mogoče vidimo v filmih.

Do neke mere vsi opredeljujemo ljudi, ki jih spoznamo, preko stereotipov, prav zaradi teh izkušenj in pričakovanj. Ko prvič zagledamo ljudi, začnemo avtomatično iskati nekaj poznanega, kar bi nas povezalo. Uporaba stereotipov je glavni način, kako poenostaviti naš družbeni svet; glede na to, da zmanjšujejo količino predelovanja (tj. razmišljanja), ki ga moramo opraviti, ko spoznamo novo osebo. Daje nam občutek udobja.

- Mogoče nosijo enako vrsto oblačil kot vi;
- Mogoče zgledajo ali zvenijo kot vi ali kot ljudje, ki jih poznate;
- Mogoče so to ljudje, za katere veste, da vam bodo pomagali, npr. prodajalec, policaj, gasilec, ali učitelj.

Vendar stereotipi lahko vodijo k popačenju realnosti iz več razlogov:

- Ljudje zaradi njih povečujejo razlike med skupinami;
- Ljudi pripravijo do tega, da se selektivno osredotočijo na informacije, ki se ujemajo s stereotipom in zanemarijo tiste, ki se ne;
- Zaradi njih ljudje vidijo druge skupine kot pretirano homogene, četudi je očitno, da so skupine, ki jim pripadajo, heterogene.

Uporaba stereotipov nam lahko pomaga, da se počutimo bližje drugim v našem svetu, lahko pa vodi do predsodkov...

Kaj so predsodki?

»Predsodek je nenaklonjenost, ki izvira iz napačnega in neprilagodljivega posploševanja. Lahko se ga občuti ali se ga pokaže. Lahko je usmerjen proti skupini ali posamezniku te skupine«.

Predsodek pomeni ocenjevati nekoga ali o njem oblikovati mnenja, preden sploh kaj vemo o njih. Lahko pomeni tudi imeti mnenje o nečem, ne da bi vedeli karkoli o tem.

- Malce smešno je imeti mnenje o nečem ali nekom, brez da bi karkoli vedeli o tem!
- Žal pa vedno ne vemo, da imamo predsodke.
- Vedno se ne zavedamo, da imamo izrazite ideje o določenih ljudeh, njihovi kulturi in religiji.
- Žal večkrat ne vidimo, da smo pod vplivom družine, prijateljev in medijev oblikovali ideje o nečem ali nekom, brez naših osebnih izkušenj s tem.

Prepoznavanje predsodkov

Takoj ko slišite komentarje kot so, **vsi** moški, **vsi** ljudje ene rase, **vsa** dekleta, **vsi** fantje, **vsi** ljudje določene vere, **vsi** ljudje z uhljem, ki je večji od drugega, ali karkoli takega, takrat ste lahko prepričani, da gre za neke predsodke. Kako lahko poznate **vse ljudi, ki....?**

Če zalotite samega sebe, da govorite na tak način, potem **pomislite!** To je prvi korak v boju proti Predsodkom!

Kako lahko pomagamo zmanjšati predsodke med prostovoljskimi projekti?

Pozitivne čustvene izkušnje s pripadniki drugih skupin lahko zmanjšajo negativne predsodke. Imeti dobre prijatelje iz različnih skupin je pri tem še posebej učinkovito. Za to obstaja kar nekaj razlogov. Prvič, skoraj nemogoče je ohranjati preprost, negativen stereotip o nekom, ki ga dobro poznate. Drugič, tesen odnos spodbuja identifikacijo z drugo sebo in tudi s skupino, ki ji pripada. Z drugimi besedami, vaši odnosi z drugimi postanejo del vas.

Predsodki in diskriminacija

Če predsodki opisujejo stališča in mnenja, se diskriminacija nanaša na dejansko obnašanje do druge skupine ali posameznika. Diskriminacijo lahko v praksi opazimo pri diskvalifikaciji pripadnikov ene skupine pri priložnostih, odprtih za druge. Diskriminacija je dejanje, ki predstavlja nepravilno ravnanje proti nekomu drugemu. Lahko temelji na mnogih značilnostih: starost, spol, višina, teža, barva kože, oblačila, govor, prihodki, izobrazba, zakonski stan, spolna usmerjenost, bolezen, invalidnost, vera in politika.

Oglejte si tale kratki videoposnetek

<https://www.youtube.com/watch?v=jD8tjhVO1Tc>

Živimo v času, kjer hitro opredelčujemo ljudi. Mogoče pa imamo več skupnega, kot si mislimo? Predstavljamo vam vse kar imamo skupnega. Angleška verzija.

6 PRAKTIČNA VAJA 1 - »5 STVARI, KI ME PREDSTAVLJAJO«

Vsak udeleženec dobi 5 samolepljivih listkov. Narišejo naj črto, ki bo delila Isitek na dva dela. Na zgornjo polovico naj napišejo eno stvar, ki jih predstavlja (npr. plesalec, imigrant, nogometni navdušenec). Če se le da, naj besede ne vsebujejo psiholoških značilnosti. Na listkih naj ne bo imen.

Udeleženci naj listke naključno prilepijo na steno, da jih vsi vidijo. Udeleženci naj prosto najdejo za vsak listek sopomenko in jo napišejo na spodnji del listka. Sopomenka naj bo radikalna, ekstremna in naj ne bo politično korektna, taka, ki prihaja iz odkritega mnenja, vendar pretirana (npr. gej, nerazgledan, nasilen).

Udeleženci ponovno zberejo listke, odrežejo stran zgornji del listka s prvotnimi besedami in si preostale sopomenke nalepijo na prsa. Naj se sprehodijo naokoli in pokažejo svojo novo identiteto.

Pogovorite se o tem:

- Kako ste se počutili z novo identiteto. Je resnična? Je mogoče, da vsak nekdo vidi in identificira na ta način?
- Je bilo lahko najti sopomenke? Za katere stvari je bilo najlažje najti ekstremno sopomenko?
- Od kod izvira ta proces »avtomatičnih sopomenk«?
- Obstaja kakšna povezava med to vajo in realnostjo?

Pomnite:

- Prvi korak pri zmanjševanju stereotipov in predsodkov je, da jih prepoznate!

7 PRAKTIČNA VAJA 2 - »PLASTI RAZNOLIKOSTI«

»Tri plasti raznolikosti« ni le uporaben model, ampak se ga lahko uporabi tudi kot pripomoček za refleksijo, da bi razvili svoje lastno razumevanje vpliva, ki ga ima raznolikost na vaše življenje:

1. Preberite si o faktorjih treh dimenzij. Razmislite o tem, kako so ti različni faktorji vplivali na izbiro in odločitve, ki ste jih do sedaj naredili v vašem življenju.

- Kateri so imeli pozitivnem vpliv?
- Kateri so imeli negativen vpliv?
- Na katere ste ponosni?
- Katere bi radi skrili pred drugimi?

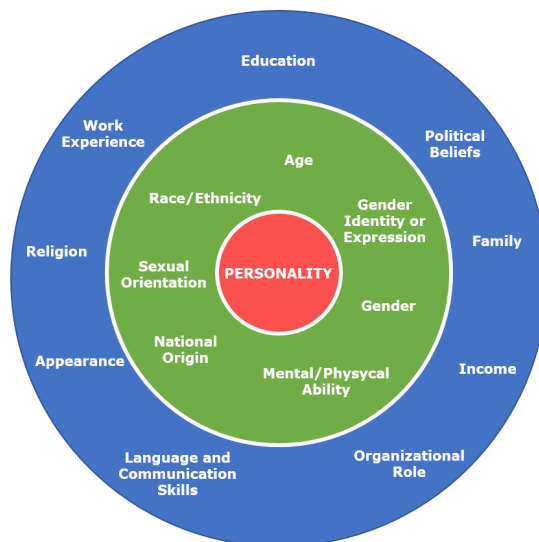
2. Če še enkrat pogledamo te faktorje, razmislite o tistih, katere težko sprejemate pri drugih.

- O katerih faktorjih tvorite hitre sodbe?
- Kateri vplivajo na vaše odločitve na negativen način?
- Kateri faktorji povzročajo, da se izogibate družbi drugih ljudi?

3. Da bi raziskali vaše vrednote, naredite seznam imen posameznikov, s katerimi se pogosto družite (družina, delo, organizacije znotraj skupnosti). Ob vsakem imenu napišite nekaj faktorjev iz dimenzij, katerih se zavedate in mislite, da so resnični za te osebe.

Na primer: Jason: belec, srednji razred, univerzitetna izobrazba, samski, katolik. Lahko si izberete različne faktore za posamezno osebo.

Potem se vprašajte: na kakšen način ravnam s to osebo drugače, v pozitivnem in negativnem smislu, glede na to, kaj vem oz. na podlagi predpostavk, ki jih sklepam o tej osebi? Od kod izvira moja pristranost?

Z direktnim sodelovanjem s prikrajšano populacijo tvorijo lokalne skupine gledališča Forum Theatre in ustvarjajo predstave, ki jih črpajo iz dejanskih situacij, ki so jih doživeli, in ki jih potem pokažejo skupnosti. V gledališču Forum Theatre gledalca spodbujajo, da sam sodeluje in improvizira, kot protagonist, ter ponudi alternativne rešitve predstavljenega problema.

Gre za metodologijo in gledališko prakso, z namenom da se demokratizira gledališče kot sredstvo, ki daje udeležencem občutek moči in samozavesti, s pomočjo analize in dramatizacije realnosti ter načinov vedenja predmeta.

Mreža pokriva več aktivnih skupin v različnih delih države, in sestavljajo jih različni tipi populacije kot so ogroženi mladi, šolska skupnost, najstniške matere, ženske, starejši, duševno prizadeti, imigranti in povratniki.

Poleg tega, da sledi procesu krepite skupin, od mobilizacije do avtonomije, organizacija GTO LX redno organizira sestanke, festivale in izobraževanja, ki omogočajo, da si različne skupine v mreži izmenjajo izkušnje.

Za več informacij obiščite <http://www.qtolx.org/>

9 ŠTUDIJA PRIMERA 2 - »NFE«

Državna Fundacija za Starejše (NFE - The National Foundation for the Elderly) je dobrodelna organizacija, ki spodbuja kvaliteto življenja starejših oseb na Nizozemskem. V središču organizacije NFE je preprečevanje osamitve. NFE daje podporo starejšim pri pomembnih projektih

in storitvah, katerih cilj je izboljšati socialno vključevanje, aktivno zdravo staranje, ter varnost. NFE ima široko mrežo centrov za dejavnosti ter lokalnih avtobusov po vsej Nizozemski, ki organizirajo aktivnosti za starejše, ki jim grozi izključevanje. Te aktivnosti pokrivajo vse od npr. športa, nakupovanja, poletnih dni na obali, itd. in s tem povečujejo možnost družbenih stikov na konkreten in preprost način.

Organizacija promovira aktivne pravice starejših in izvaja socialne raziskave pomembnih vprašanj, povezanih s kvaliteto nego, diskriminacijo ter zlorabo starejših ljudi. Organizira državne kampanije, izobraževalne, ter medmrežne seje za strokovnjake s področja nege, da bi s tem dvignili ozaveščenost in izmenjali najboljše prakse starejšimi osebami, in s tem pomaga starejšim, da lažje poiščejo podporo in nego, ter ustvarja razširjeno bazo informacij za raziskave in inovacije.

NFE je že sodeloval v Evropskih projektih s ciljem, da se promovira dobro počutje starejših odraslih s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije in ima izkušnje na področju v uporabnika usmerjenih inovacij in iterativnih postopkov napredka z aktivnim sodelovanjem starejših, v ciljnih skupinah, intervjujih in pilotnih poskusih. Uporablja svojo široko mrežo organizacij socialne zaščite, da bi v družbi razširila in povečala rezultate raziskovalnih projektov.

Več informacij na <https://www.ouderenfonds.nl/onze-organisatie/english/>

10 SPLETNA LITERATURA

Pripomočki medkulturnega učenja:

<http://pjp-eu.coe.int/documents/1017981/1667917/tkit4.pdf/1e4f2f12-6448-4950-b0fd-5f4c94da38e2>

<http://www.energizeinc.com/a-z>

<http://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199828340/obo-9780199828340-0097.xml>

<http://pjp-eu.coe.int/documents/1017981/1667917/tkit4.pdf/1e4f2f12-6448-4950-b0fd-5f4c94da38e2>

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/359358/socinc.pdf

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=751>

[http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Smarter, greener, more inclusive - indicators to support the Europe 2020 strategy](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Smarter,_greener,_more_inclusive_-_indicators_to_support_the_Europe_2020_strategy)

<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/7566774/KS-EZ-16-001-EN-N.pdf/ac04885c-cfff-4f9c-9f30-c9337ba929aa>

<http://www.cyh.com/SubDefault.aspx?p=255>